

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**III Всеукраїнської
науково-практичної конференції
з міжнародною участю**

**«Соціально-етичні та деонтологічні проблеми
сучасної медицини
(немедичні проблеми в медицині)»
24-25 лютого 2022 року**

м. Запоріжжя

УДК 614.253(063)

С69

Редколегія:

Боярська Л.М. – завідувач кафедри дитячих хвороб ЗДМУ, кандидат медичних наук, професор;

Утюж І.Г. – завідувач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ, доктор філософських наук, професор;

Котлова Ю.В. – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих хвороб ЗДМУ;

Сепетий Д.П. – доктор філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Мегрелішвілі М.О. – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Касаткіна К.А. – кандидат історичних наук, викладач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Павленко Н.В. – кандидат філософських наук, викладач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ.

Збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині)» (24-25 лютого 2022 року). – Запоріжжя: ЗДМУ, 2022. – 248 с.

Автори матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наданої у доповідях інформації й точність наведених цитат. Точка зору автора не завжди може співпадати з позицією редколегії.

<i>Ткаченко Н.О., Рябоконь Ю.Ю.</i> Соціально відповідальна поведінка закладу вищої освіти як запорука якісної підготовки фахівців галузі охорони здоров'я у контексті безперервного професійного розвитку	188
<i>Самойленко О.В., Бабошкін А.І., Книш Є.А.</i> Особливості інтеграції дистанційного навчання у вищих навчальних медичних закладах	190
<i>Мирошниченко О.А.</i> Цифрова компетентність викладачів закладів вищої освіти – необхідність сьогодення	191
<i>Поцулко О.А., Вільчаускас Д.С.</i> Проблеми дистанційної освіти в умовах пандемії (на прикладі Донецького національного медичного університету)	193
<i>Руда В.В.</i> Профілактика порушення академічної доброчесності здобувачами вищої освіти в умовах дистанційного навчання	196
<i>Мазур В.І.</i> Проблеми дистанційної освіти при вивченні педіатрії на 4 курсі медичного факультету	197
<i>Скрипникова Я.С., Товма А.В.</i> Запобігання академічної недоброчесності студентів в умовах дистанційного навчання	199
<i>Городкова Ю.В., Курочкін М.Ю.</i> Дистанційне навчання: переваги і недоліки ..	200
<i>Гайдай Н.В., Ревенько О.М., Олійник Н.С.</i> Проблема медичної дистанційної освіти в умовах пандемії – сучасні освітні можливості до професійної підготовки студентів з англomовною формою навчання з фаху «Акушерство і гінекологія»	202
<i>Соляник О.В.</i> Важливість симуляційного навчання студентів у здобутті практичних навичок з пропедевтичної педіатрії в умовах пандемії	205
<i>Хіріна Г.О.</i> «Віртуальна освіта» - нові можливості здобуття нових навичок та компетентностей в умовах пандемії	206
<i>Підкова В.Я., Пащенко І.В., Круть О.С., Безсмертна Ж.В.</i> Щодо мотивації студентів-медиків, які навчаються дистанційно в період пандемії	208
<i>Михайлюк Ю.І.</i> Впровадження челенджів як засобів ефективної взаємодії зі здобувачами освіти	209
<i>Доля Р.Є.</i> Особливості роботи сучасного лікаря-інтерна	210

8. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

<i>Поцулко О.А., Белякова М.С.</i> Проблема боротьби з COVID-19 під час першої хвилі пандемії: перспективи на майбутнє	212
<i>Ковтун Н.М., Ковтун Ю.В.</i> Довіра як чинник суспільного розвитку України в умовах подолання соціальної невизначеності внаслідок пандемії COVID-19 ...	215
<i>Комарова Н.В., Бутченко Т.І.</i> Розвиток інформаційної свідомості суспільства як передумова подолання пандемії	218
<i>Скворець В.О.</i> Національні системи охорони здоров'я перед викликом пандемії коронавірусу	220

Превентивні, запобіжні заходи мають увійти до кожного заняття і стати обов'язковим елементом навчально-виховного процесу. Залучення студентів до наукових товариств та гуртків кафедр також є дієвим напрямом в процесі подолання академічних порушень. Під час засідань наукових гуртків слід проводити різні заходи, які сприятимуть популяризації принципів академічної доброчесності: тематичні семінари, тренінги, квести, міні-конференції та ін.

Головними моментами у навчанні академічної доброчесності студентів мають стати поняття академічної доброчесності, переваги доброчесної поведінки, деталізовані види та приклади найпоширеніших академічних порушень, способи їх ідентифікації та перевірки, норми законодавства, вимоги внутрішніх нормативних документів університету з питань академічної доброчесності, види академічної відповідальності та процедури розгляду справ про порушення академічної доброчесності, правила академічного письма та методи навчання здобувачів освіти академічному письму в застосуванні до конкретних навчальних дисциплін, створення більше індивідуальних навчальних завдань, виконання яких потребує творчості та оригінальності.

Таким чином, створення дієвої стратегії розвитку академічної доброчесності в університеті та своєчасна профілактика порушень академічної доброчесності студентами призведе до посилення якості освіти і дозволить у майбутньому здобувачу освіти реалізувати себе у навчальному процесі та науковому світі.

Список використаних джерел:

1. До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності. Лист МОН № 1/9-263 від 20.05.20. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/do-pitannya-uniknennya-problem-i-pomilok-u-praktikahzabezpechennya-akademichnoyi-dobrochesnosti>.

2. Рекомендації щодо забезпечення принципів академічної доброчесності. Підкомісія 303 «Академічна доброчесність» Науково-методичної комісії 15 з організаційно-методичного забезпечення вищої освіти. К.: Міністерство освіти і науки України, 2016. 24 с.

3. Етичний кодекс ученого України. URL: <https://www.znu.edu.ua/etychnyj-kodexuchenogo-Ukrainy.pdf>.

ПРОБЛЕМИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ ПРИ ВИВЧЕННІ ПЕДІАТРІЇ НА 4 КУРСІ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

Мазур Вікторія Іванівна,

к.мед.н., доцент кафедри факультетської педіатрії,

Запорізький державний медичний університет

В час розвитку цифрових технологій дуже важливо не втратити взаємовідносини між людьми, особливо між пацієнтом та лікарем. На сучасному етапі постійно обговорюється питання якісно нової форми підготовки лікарів з використанням елементів дистанційної освіти. Це передбачає, в першу чергу, підвищення наукового рівня навчання, використання сучасних комп'ютерних технологій, ознайомлення з Європейськими протоколами діагностики та лікування, знання англійської

мови. Рівень освіченості студентів ще не гарантує правильних поглядів на оточуюче середовище, навколишній світ, взаємовідносини між людьми, оцінку своєї ролі в суспільстві та в професії, оцінку місця людини в світі. Контакт з викладачами під час занять, з медичним персоналом під час виробничої практики, спілкування з хворими формують норми моралі кожного студента і пов'язані з ними. Але під час дистанційного навчання багато з цього втрачається, тому що під час пандемії дистанційне навчання триває досить довго. На заняттях співробітники кафедри педіатрії нерозривно поєднують вивчення матеріалу з деонтологічними принципами, етичними нормами, що формує у студента відчуття відповідальності, обов'язку перед хворими дітьми та їхніми батьками. Вирішення завдань за алгоритмами, виконання завдань on-line без контакту з хворою дитиною та її батьками не сприяє розвитку чуйності, спостережливості, співчуття. Відсутність контактів з «реальними» пацієнтами під час занять не допоможе також досягти віри в свої знання. Контакт з «реальним» пацієнтом сприяє процесу самовиховання студента. Робота студентів під час практичного заняття є творчим процесом. Це допомагає розвивати не тільки клінічне мислення, а й моральні та етичні якості. Постійне використання гаджетів призводить до зменшення спілкування, коли можна відчувати переймання співрозмовника, його розгубленість, інші емоції. Дуже важливо показати хворому свою небайдужість, співпереживання.

На практичних заняттях викладачі дають не тільки «сухі» теоретичні викладки та алгоритми, а й приклади з клінічної практики про відносини між пацієнтом та хворим у різних випадках перебігу хвороб. Наводять приклади з практичної діяльності видатних лікарів та вчених про взаємовідносини з хворими, навіть курйозні ситуації, які траплялися в їхньому житті. Дуже важливою частиною навчального процесу є навчання на лікарських помилках: розглядаються клінічні ситуації з аналізом дії лікаря, висновками про можливі негативні наслідки неправильних дій при наданні невідкладної допомоги, призначенні нераціональної антибіотикотерапії. Вдосконалення професійної і моральної підготовки студентів йде через процес спілкування з викладачем та пацієнтом. Під час розвитку цифрових технологій дуже важливо не втратити взаємовідносини між людьми, особливо між студентом та викладачем, між пацієнтом та лікарем. Особливе значення в дистанційній освіті мають алгоритми дій в різних ситуаціях, розроблені електронні схеми, якими керує не тільки викладач, але й студент. Взаємодія викладача і студента завжди передбачає передачу теоретичних і практичних знань. Всі види діяльності студентів, викладача повинні сприяти вирішенню педагогічних завдань. Велику роль відіграє групова робота. Вирішення завдань за алгоритмами, виконання завдань on-line без контакту з реальною хворою дитиною та її батьками досягається завдяки використанню технології «Віртуальний пацієнт». При написанні навчальної історії хвороби студенти можуть опрацьовувати на вибір 7 сценаріїв віртуального пацієнта. Це сприяє розвитку клінічного мислення. Але контакт з «реальним» пацієнтом сприяє процесу самовиховання студента, коли він засвоює основи деонтології разом з одержанням знань, умінь. Викладач повинен не тільки інформаційно навантажувати студентів, а й

осмислювати та обговорювати з ними різні ситуації, роблячи акцент на морально-етичні та деонтологічні проблеми, особливо при дистанційній формі навчання. Цьому допомагають навчальні фільми за темою заняття з відображенням спілкування лікаря та хворої дитини, її батьками. Велике значення має спілкування викладача та студента під час виконання індивідуального завдання, проведення консультацій, коли вирішуються не тільки педагогічні та професійні питання, але й вирішуються психологічні проблеми. Все це відіграє роль в розвитку комунікативних навичок майбутнього лікаря, культурі спілкування, як з хворою дитиною і її батьками, так і між членами студентської групи. Віртуальний пацієнт не вирішує питань живого спілкування з його психологічними проблемами, але допомагає в отриманні професійних навичок.

Висновки.

1. Пріоритет у вихованні, навчанні студента під час дистанційної освіти належить викладачу, а не тільки інформаційним технологіям.

2. Процес медичної освіти повинен орієнтуватися не тільки на отримання професійних знань і навичок, але і на виховання людяності, особливо в умовах дистанційного навчання.

ЗАПОБІГАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ НЕДОБРОЧЕСНОСТІ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

*Скрипникова Яніна Семенівна,
асистент кафедри пропедевтики дитячих хвороб
Товма Анастасія Володимирівна,
к.мед.н., асистент кафедри пропедевтики дитячих хвороб,
Запорізький державний медичний університет*

З початком пандемії коронавірусу ми всі вимушені були стрімко перейти на дистанційне навчання. Цей перехід приніс велику кількість викликів як для викладачів вишів, так і для здобувачів вищої освіти. Однією з основних проблем цієї форми навчання є зростання академічної недоброчесності. Нечесні дії студентів мають місце у всіх куточках світу. В дослідженнях закордонних авторів відмічене, що майже 60% студентів виявляли недоброчесність в той чи інший спосіб. Серед головних причин списування студенти називали тиск через невідворотність іспиту, лінь, невміння організовувати свій час, недостатній рівень знань з предмету, доступ до готових матеріалів в інтернеті. Тільки 35% студентів згодні, що академічну недоброчесність можна вважати злочинними діями.

Від самого початку карантину ЗДМУ в терміновому порядку перейшов на дистанційне навчання за допомогою платформи Teams. Розклад лекцій та практичних занять був скорегований, всі види занять проводились дистанційно з повною візуалізацією у синхронному он-лайн режимі на основі MS Teams. Найбільш яскравими проявами академічної недоброчесності, на нашу думку, стали тиражування помилок в письмових роботах студентів, відключення зв'язку під час семінарських занять, запізнення із відправкою тестів та контрольних робіт. Користуючись тим, що в умовах дистанційного навчання